

H33 - Virushåndtering i farestalden

Normalt har søerne antistoffer mod virus i råmælken. Først når grisene bliver 4-8 uger gamle er disse "passive" antistoffer forsvundet

Undgå virusoverførsel

1. Sørg for at grisene får råmælk fra egen mor
2. Undlad at flytte grise mellem kuld, hvis de er mere end 2 dage gamle
3. Undlad at flytte ældre grise tilbage til sektionen med de yngste grise
4. Undlad så vidt muligt at gå ind i stierne og sørg for at behandle kuld med diarré til sidst.
5. Sørg for, at alle medarbejdere kender og forstår alle tiltag til at forhindre smittespredning.

Undgå at grisene bliver så gamle, at de kan smittes i farestalden

6. Mærk de grise, der flyttes tilbage i farestalden, så de kun flyttes tilbage én gang
7. Flyt de mindste grise til en "skånesti" i smågrise-stalden, i stedet for at flytte tilbage i farestalden

Håndtering af problem

8. Få stillet en klar diagnose
9. Tal med dyrlægen om vaccination af pattegrisene

Hvis grisen i pattegrisehjørnet flyttes tilbage i farestalden og senere flyttes tilbage én gang mere, så kan den blive så gammel, at den ikke længere har råmælksantistoffer, og så kan den smittes med virus

Høj risiko for smitte medfører, at de ældste grise bliver syge og at der flyttes smittebærere til smågrise-staldene ved hver fravæning.

Undgå

- Små syge grise, der flyttes tilbage i farestalden ved hver fravæning
- Kontinuerligt drevne farestalde

Pkt.	Supplerende kommentarer - Virushåndtering i farestalden
	<p>Dette håndbogsblad gælder kun ved stabil sundhed, ikke ved akutte udbrud af virus.</p>
	<p>Virus kan kun inficere et dyr én gang. Det sker sjældent efter en infektion, at søer er smittebærere. Virus kan ikke smitte fra et dyr, der har råmælksantistoffer, vaccinationsantistoffer eller antistoffer udviklet efter at dyret har haft infektionen.</p>
	<p>Der findes ingen tabeller for, hvornår råmælksantistofferne i den enkelte gris er opbrugt. En tommelfingerregel for alder ved modtagelighed kan være følgende, men der er meget stor variation imellem de enkelte grise! E-coli kan smitte når grisen er over 3 uger gammel (3-ugers diarre). PRRS kan smitte når grisen er over 2 måneder gammel. PPV kan smitte når grisen er over 3 måneder gammel. Der er ingen viden om, hvor længe råmælken beskytter pattegrise mod influenza, men smittespredning af influenza i farestalden er set, selvom søerne er immune.</p>
1.	<p>Når grisen optager råmælk, så optager den råmælksantistoffer. Råmælksantistoffer beskytter imod alle de infektioner, som soen har haft eller er vaccineret imod. Grisene kan godt optage råmælksantistoffer fra en fremmed so, men kun hvis den fremmede so stadig udskiller råmælk.</p>
2.	<p>Smittepresset i farestierne stiger i løbet af dieperioden. Der er derfor ikke ret meget smitte i stien, når de nyfødte grise bliver kuldudjævnet før de er 36 timer gamle. Ved flytning senere er der større risiko for, at de flyttede grise kan være smittede og dermed flytte smitten til nye stier.</p>
3.	<p>Den største smitterisiko stammer fra de ældste pattegrise i stalden. Hvis man flytter ældre pattegrise tilbage til de unge pattegrise, er der stor risiko for, at disse smittes. En drægtig so udskiller sjældent virus.</p>
4.	<p>Virussmitte kan komme fra tarmen så smitten overføres med gødningen. Hvis man undgår at flytte grise og gødning mellem stierne, kan smitten forhindres. Derfor bør man så vidt muligt undgå at gå ind i stierne. Kuld med diarré bør behandles til sidst, hvorefter fodtøj og redskaber rengøres. Virus-smitte fra luftvejene smitter med luftstrømme i stalden, så det er svært at undgå luftvejssmitte indenfor sektionen.</p>
5.	<p>Én medarbejder, der i en weekend eller i en ferie flytter små grise imod reglerne, kan ødelægge hele ugens arbejde for at forhindre smittespredning.</p>
6.	<p>Når pattegrise med lav tilvækst flere gange flyttes tilbage til yngre hold, bliver pattegrisene til sidst så gamle, at de ikke længere har råmælksantistoffer i blodet. De er derfor ikke længere beskyttede imod en virusinfektion. Disse grise kan smittes og holde smitten ved lige i farestalden. En gris, der allerede er flyttet tilbage én gang og som skal flyttes tilbage endnu engang, har så lav tilvækst, at den sandsynligvis ikke vil nå slagtevægten. Den kan være kronisk syg. Det bør overvejes at aflive denne gris. Giv grisen et øreklip eller et øremærke, hver gang den flyttes en sektion tilbage. Antallet af øreklip vil angive, hvor mange gange grisene er blevet flyttet tilbage og dermed hvor gammel grisen egentlig er. I en afprøvning blev flere af grisene over 90 dage gamle, før de blev fravænnet.</p>
7.	<p>I stedet for at flytte grisene tilbage i farestalden flere gange, skal de flyttes til smågrisestalden til en sti, hvor der er ekstra fokus på et optimalt klima for de mindste grise. Her bør der fodres på gulv eller i et trug i den første uge efter fravænning.</p>
8.	<p>For at klarlægge, om virusinfektion er den primære dødsårsag i farestalden, bør man få obduceret og undersøgt en gruppe pattegrise. Vælg 30-60 syge/døde pattegrise med specifikke symptomer, som er typiske for besætningen, og som er syge/døde ved den alder, som er typisk for problemet. Jo mere konkret diagnose, jo bedre kan problemet håndteres.</p>
9.	<p>Vaccination af søerne vil øge antistofudskillelsen med råmælken fra immune søer. Vaccination vil også sikre, at 1. kulds søer udskiller antistoffer mod en bestemt sygdom i besætningen, selv om de ikke selv har haft denne sygdom.</p>